

Virksomhetsplan og årsplan for Solsikken Barnehage

2019/2020

Innholdsfortegnelse

1.0 INNLEDNING.....	- 4 -
2.0 MÅL OG RAMMEFAKTORER	- 5 -
2.1 BARNEHAGELOVEN	- 5 -
2.2 RAMMEPLAN	- 6 -
2.3 KVALITETSDOKUMENT FOR BARNEHAGENE I ARENDAL KOMMUNE.....	- 6 -
3.0 PRESENTASJON AV SOLSIKKEN BARNEHAGE	- 6 -
3.1 BARNEHAGEN	- 6 -
.....	FEIL! BOKMERKE IKKE DEFINERT.
3.2 ORGANISERING AV ARBEIDSDAGEN	- 8 -
3.3 FYSISK MILJØ	- 8 -
3.4 NÆRMILJØ.....	- 9 -
3.5 ORGANISERING AV BARNEGRUPPENE.....	- 9 -
.....	- 9 -
3.5.1 Avdelingene	- 9 -
3.6.1 Tussestua	- 10 -
3.6.2 Trollebo	- 10 -
3.6.3 Barnehagens personale.....	- 10 -
4.0 VERDIGRUNNLAG	- 12 -
4.1 VOKSENROLLEN	- 14 -
4.1.1 Omsorg.....	- 14 -
4.1.2 Lek	- 14 -
4.1.3 Danning.....	- 14 -
4.1.4 Læring	- 15 -
5.0 MÅL, INNHOLD OG ARBEIDSMETODER	- 15 -
5.1 BARNES MEDVIRKNING, MEDBESTEMMELSE OG SELVBESTEMMELSE.....	- 15 -
5.2 SOSIAL KOMPETANSE	- 15 -
5.3 HVERDAGSAKTIVITETER	- 16 -
5.3.1 Måltid.....	- 16 -
5.3.2 Hygiene	- 16 -
5.3.3 Samlingsstund	- 17 -
5.3.4 Uteaktiviteter	- 17 -
5.3.1 Karneval.....	- 17 -
5.3.2 17 mai	- 17 -
5.3.4 Overnatting i barnehagen for førskolebarn	- 17 -

5.3.3 Sommeravslutning.....	- 17 -
5.3.4 Påskefrokost	- 18 -
5.3.5 Nissefest.....	- 18 -
5.3.6 Halloween	- 18 -
5.3.7 Luciamorgen	- 18 -
5.3.8 Bursdag	- 18 -
5.4 OVERGANGER	- 18 -
5.4.1 SMÅBARN => STOR BARN	- 18 -
5.4.2 Barnehage => skole	- 18 -
5.5 FAGOMRÅDENE MED PROGRESJONSPLAN.....	- 19 -
5.5.1 Progresjonsplan	- 20 -
6.0 OBSERVASJON, PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON	- 31 -
6.1 OBSERVASJONER.....	- 31 -
6.2 PLANLEGGING	- 32 -
6.3 VURDERING	- 32 -
7.0 PERSONALSAMARBEID OG KOMPETANSEUTVIKLING	- 32 -
8.0 SAMARBEIDSPARTNERE	- 33 -
8.1 FORELDRESAMARBEID	- 34 -
9.0 ÅRSPLAN 2019/2020	- 34 -
10.0 KONTAKTINFORMASJON	- 35 -
11.0 VIKTIGE DAGER FOR FORELDRE Å VITE OM	- 35 -

1.0 Innledning

En barnehage er en godkjent pedagogisk og tilrettelagt virksomhet for barn fra 0-6 år.

Virksomheten ledes av en utdannet barnehagelærer, og er organisert i avdelinger som igjen ledes av barnehagelærere. Barnehagens innhold er regulert av Lov om Barnehager, Rammeplan for barnehager og vår egen virksomhetsplan. Disse styringsdokumentene gjelder for utøvende praksis hos hver og en som arbeider i barnehagen.

Barnehagens samfunnsmandat er: Ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling – i samarbeid og forståelse med barnas hjem. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

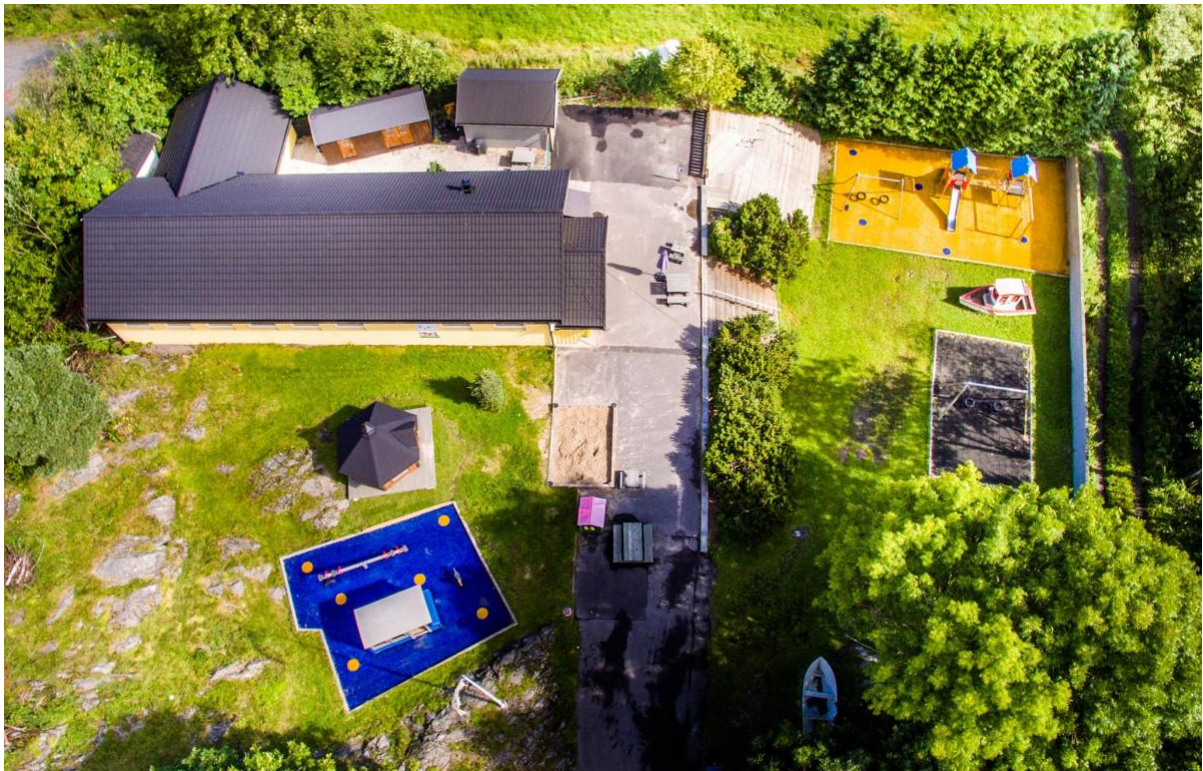

Foto: Solsikken barnehage

2.0 Mål og rammefaktorer

2.1 Barnehageloven

Utgangspunktet for all barnehagedrift er Lov om barnehager

§ 1 Formål:

“Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Barn skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger. Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.”

§ 2 Barnehagens Innhold:

“Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet. Barnehagen skal gi barna mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter. Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barn og kultur. Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnas interesser, kunnskaper og ferdigheter. Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Departementet fastsetter en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.”

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehager skal SU for hvert barnehageår fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Virksomhetsplanen/ årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at barn får et tilbud som er i tråd med rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. På denne måten kan personale lære av egen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet.

2.2 Rammeplan

Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet.

Rammeplanen retter seg derfor mot:

- **Barnehagens personale**, som et redskap for planlegging, dokumentasjon og vurdering
- **Foreldre/foresatte**, for å gi innsikt i barnehagens virksomhet og mulighet til medvirkning og medbestemmelse i henhold til barnehageloven
- **Barnehageeiere**, som kan fastsette retningslinjer for lokal tilpasning av rammeplanen og som har ansvar for at den enkelte barnehage har de nødvendige rammebetingelsene
- **Kommunen**, som har ansvar for å føre tilsyn med at alle barnehagene i kommunen driver en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet i samsvar med lov og forskrifter

2.3 Kvalitetsdokument for barnehagene i Arendal kommune

Arendal kommune har laget et eget kvalitetsdokument som er blitt til i et samarbeid mellom barnehageadministrasjonen, de kommunale og de private barnehagene. Vi har valgt å følge dette dokumentet og lagt vinn på å møte opp til samlinger og felles aktiviteter. Dokumentet kan leses på Kommunens hjemmeside og heter "Kompetanseplan for barnehager i Arendal kommune".

Kompetansesatsingen omfatter både kommunale og private barnehager i Arendal kommune, og er basert på de sentrale utfordringene med levekårsproblematikk, tidlig innsats og samordning av tjenester. Vi ønsker at alle ansatte gjennom denne organiseringen skal få mulighet til å tilegne seg ny kompetanse uavhengig av fartstid i barnehagen.

Hensikten er å løfte kvaliteten i alle barnehager i kommunen. Alle ansatte vil få tilbud om kurs og andre kompetansehevingstiltak.

Visjonen i Arendalsbarnehagen er:

Blikk for den enkelte og rom for alle!

Det er en visjon vi stiller oss bak.

3.0 Presentasjon av Solsikken barnehage

3.1 Barnehagen

Solsikken Barnehage er en privateid barnehage som har vært drevet siden 2001. Barnehagen eies og drives av Hanne Bjørkvist. Barnehagen er organisert i Hovedorganisasjonen Virke.

Virksomhetsplan for Solsikken barnehage

Hver avdeling har en grunnbemanning beregnet ut fra bemanningsnormen. Det vil si at det skal være en voksen per 3 barn under 3 år, og en voksen per 6 barn over 3 år. Vi har også oppfylt pedagognormen. Det vil si en pedagogisk leder per 14 barn over 3 år, og en pedagogisk leder per 7 barn under 3 år.

Personalgruppen er stabil, og både barnehagelærere og assistenter/fagarbeidere har lang erfaring i barnehagearbeid.

Barnehagen har åpent fra 07:15-16:30.

Vi har sommerstengt **uke 28, 29 og 30**. Barna må ta ut 1 uke ferie i tillegg til de ukene vi er sommerstengt.

I løpet av barnehageåret har vi 5 planleggingsdager som er satt av til kursing/ planlegging. Disse blir satt etter at barnehageåret har begynt pga. påmelding til de kursene vi ønsker å delta på. Liste over disse dagene vil være klar før foreldremøte på høsten og årsplanen skal godkjennes.

Opptak skjer via kommunens søknadsordning. Alle som ønsker å søke plass må legge inn søknad via barnehageportalen😊

Foto: Solsikken barnehage

Foto: Solsikken barnehage

3.2 Organisering av arbeidsdagen

Vi har delt inn arbeidsdagen i vaktssystem, med tidligvakter, to forskjellige mellom vakter og seinvakter. De pedagogiske lederne har tre kvarter hver dag som ikke er bundet til barnehagen, derfor har de kortere arbeidsdag i barnehagen. Disse timene skal brukes til for- og etterarbeid, ukeplanlegging, uformelt foreldresamarbeid og faglig ajourføring.

Hver uke er det pedagogmøter og det er avdelingsmøter etter behov. Dette foregår i barnehagens åpningstid og vi samarbeider da på tvers av avdelingene for å få dette til.

I tillegg har personalet ett personalmøte og ett avdelingsmøte en gang i måneden, dette foregår på kveldstid.

3.3 Fysisk miljø

Uteområdet har et variert terreng der barna får utfordre seg motorisk og i lek. Barnehagen har et klatrestativ, to sklier, to båter og en buss. Vi har sandkasse og en naturtomt med rikelig løsmateriale, som jord, grus, eikenøtter, blomster og gress. Vi har en asfaltflate som egner seg å sykle på, både med trehjulssykler og tohjulssykkel, - og busker som egner seg til å klatre og leke i. Barnehagen har plass til å leke ulike regelleker som for eksempel sisten, fiske i det røde hav og en-to-tre-stopp. Barna kan kaste ball, har muligheter for å hoppe tau og hoppe fra høyder og hoppe lengde. Vi har en fjellknaus som barna bruker mye. Vi har bøtter og spader, biler og båter. Barnehagen har to små klatrevegger og mulighet til å gå opp i tau og vi har fire husker som blir flittig brukt.

Om vinteren har vi en liten akebakke som er veldig populær. Vi legger også til rette for at barna kan ta med seg ski i barnehagen om det er noe som barna ønsker.

Foto: Solsikken barnehage

Inneområde i barnehagen har vi mange ulike lekekroker og egne rom til lek. Vi har kjøkkenutstyr, dukker, lego, ponnier, tre klosser, duplo, garasjer og biler, tepper (til å bygge hytter med) småbarns leker, dukkevogner, dyr, litt utkledningstøy, puter og bøker. Vi har puslespill og spill. Barna har mulighet til å høre musikk og lydbøker. Tegnesaker, saks og lim, lisser, perler i ulike former. Vi pleier å kopiere opp fargeleggingsark og har maling. Vi har grovmotoriske moduler og en liten sklie. Vi har en klatrevegg og stor madrass til å hoppe på/fra. Det meste er tilgjengelig for barna hele tiden, det gjelder ikke maling. Det er en voksenstyrt aktivitet.

3.4 Nærmiljø

Barnehagen ligger i nærheten av Engene kirke. Barnehagen ligger i nærheten av skog og hver uke bruker vi nærmiljøet som turmål og læringsarena.

Det er gode bussforbindelser på Nedenes, noe som vi benytter oss mye av.

Vestre Nedenes, Grubenåsen, Flageborg, Vessøya og Engene regner vi som vårt nærmiljø.

3.5 Organisering av barnegruppene

3.5.1 Avdelingene

Solsikken barnehagen har 2 avdelinger. Tussestua som er en småbarnsavdeling med opptil 12 barn og 4 voksne og Trollebo som er en storbarnsavdeling for barn 3-5 år med opptil 18 barn og 3 voksne.

Frem til 09:30 ser vi oss som ett hus og alle rommene blir brukt av alle, etter 09:30, når kjernetiden begynner deler vi oss inn i de to avdelingene. Fra ca. Halv fire blir vi igjen samlet.

Vi har valgt å organisere barna i faste grupper gjennom å bruke avdelinger. Dette betyr at barna går i samme avdeling i flere år. Som hovedregel skjer eneste gruppeendring ved evt. overgang fra småbarns- til storbarnsavdeling. Barna får på denne måten gruppetilhørighet og stabilitet i barnegruppene.

Foto: Solsikken barnehage

Foto: Solsikken barnehage

3.6.1 Tussestua

På Tussestua er det tilvenning/bli kjent, sosialt samvær, språkutvikling og bevegelse som er i hovedfokus. Lære å spise og kle av seg selv, lære å leke og etter hvert gå på do. Vi skal lære å være en del av et fellesskap og være vennlige. Tussestua er også opptatt av å være mye ute selv om barna er små, og vi prøver å være på tur en gang i uka så snart barna er tilvent og trygge i barnehagen.

3.6.2 Trollebo

Trollebo er en aktiv avdeling. Vi har svømmetilbud for de eldste i Frolandia, vi drar på biblioteket, vi er mye på turer i nærmiljøet rundt barnehagen og vi har tilgang til gymsalen på Nedenes skole. Vi har ansiktsmaling, lesing, samlinger, lager mat/ baker, kler oss ut, tegner og spiller. Vi hører på musikk, lydbøker og danser. Vi legger også til rette for mye sykling og ski ut ifra hvilken årstid det er.

Foto: Solsikken barnehage

På Trollebo er vi opptatt av å legge til rette for vennskap, lek og det å være en venn. Tull og tøys har vi alltid tid til og vi ønsker å være mye ute.

3.6.3 Barnehagens personale

Torild Lundberg Pedagogisk leder/Styrer 60%/40% Tussestua/Solsikken barnehage
Helene Lindvik Pedagogisk leder 80% Tussestua

Inger Oddveig Unger
Pedagogisk medarbeider
100%
Tussestua

Tove Blom Bakke
Pedagogisk medarbeider
40%/50%
Trollebo/Tussestua

Mona Grenlee
Pedagogisk leder
80%
Trollebo

Kristine Rørbakken
Pedagogisk leder
60%
Trollebo

Elin Os
Pedagogisk medarbeider
80%
Trollebo

Inger Marie Bjelland
Ped.leder/pedagogisk medarbeidere
20%/30%
Trollebo

-

Lene Blom Bakke
Pedagogisk medarbeider
Har ingen faste prosenter, men blir satt inn ved behov
Tussestua/Trollebo

4.0 Verdigrunnlag

Ansattes verdigrunnlag kommer til uttrykk gjennom alle situasjoner i barnehagedagen. Det har betydning for hvordan samspillet mellom barn-voksen og voksen-voksen er. Det har innvirkning på hvilke aktiviteter og metoder vi velger og hvordan vi vektlegger arbeidet på ulike områder.

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv. Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden slik at barna lærer å mestre ulike følelser. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv. Barnehagen skal gi rom for barnas ulike forutsetninger, perspektiver og erfaringer og bidra til at barna, i fellesskap med andre, utvikler et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner. Barna skal møtes med empati og få mulighet til å videreutvikle egen empati og evne til tilgivelse (Rammeplanen for barnehagen s 8, Utdanningsdirektoratet 2017).

Vår visjon i barnehagen er å skape «den gode barndommen». Vi ønsker at barnet kan se tilbake på barnehagetiden som noe trygt og godt. Den tiden da barnet i samhandling med andre barn og voksne opplevde og skapte minner sammen. Barnets opplevelsesverden og fantasi skal være medvirkende i barnehagens hverdag slik at det selv kan være med på å bestemme sin egen hverdag.

Vår virksomhet skal gjenspeiles av følgende verdier:

- Omsorg, respekt, medmenneskelighet, toleranse og likeverd.
- Fokus på det positive
- Hverdagsmagien
- Annerkjennelse
- At barnet er en aktiv medspiller og vil samarbeide.

Foto: Solsikken barnehage

Foto: Solsikken barnehage

Foto: Solsikken barnehage

4.1 Voksenrollen

Den voksnes rolle i arbeidet med barna har mye å si for kvaliteten på barnehagetilbudet.

4.1.1 Omsorg

Vi møter barn og voksne med tillit og respekt.

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og mellom barna og personalet, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.

Omsorg er mer enn å dekke de primære behov som å få mat, drikke, hvile og meningsfulle aktiviteter, selv om det også er viktig. Det er å møte hverandre med godhet og omtanke, det er å sette grenser og gi uttrykk for å se hverandre. Å ta vare på hverandre i gruppa og snakke om de som er borte. Å trøste når noen er opprørt eller lei seg. En stor del av dagen går med til omsorgsarbeid i barnehagen. Slik skal det være

4.1.2 Lek

De voksne kan ha flere roller i lek. De kan være leder, de kan være tilrettelegger og de kan være observatør. En observatør trengs der ett eller flere barn strever med å leke på en eller annen måte. Det kan være uheldige samspillsmønstre som vi voksne må veilede barna i. De voksne har alle rollene - flere ganger - i løpet av en dag.

4.1.3 Danning

Danning er det som skjer i barnets samspill med verden rundt seg. Det er en prosess som varer hele livet, og man utvikler danning via refleksjon. Gjennom danning overføres verdier, normer, tanker, handlings- og uttrykksmåter. Danning skjer der det er trygghet og respekt.

I barnehagen foregår også et aktivt arbeid mot mobbing. Rammeplanen sier at personalet skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestengelse, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre. Personalet må være støttende tilstede når barna bygger relasjoner, deltar i samspill og tilegner seg og viderutvikler ferdigheter som gjør samhandlingen trygg og positiv.

Vi arbeider kontinuerlig med relasjoner og sosial kompetanse. Særlig om høsten må vi ofte organisere lekegrupper slik at alle får noen å leke med. Å ha øyne og ører åpne og følge med der barna er, møte dem som de menneskene er, er viktig hver dag hele året.

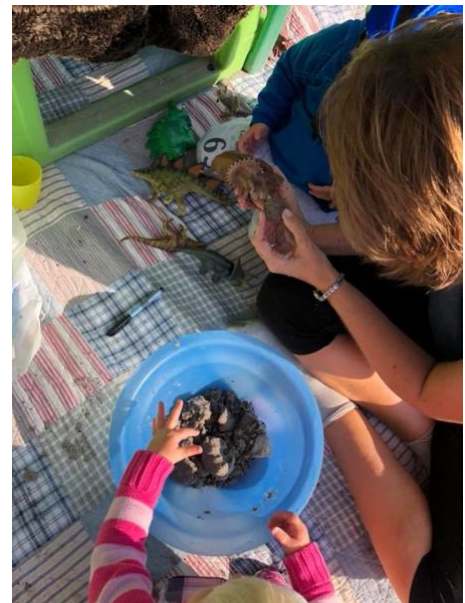

Foto: Solsikken barnehage

Foto: Solsikken barnehage

4.1.4 Læring

Barnehagen skal fremme læring. Alle ansatte skal støtte og berike barnas initiativ, undring, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner. Det innebærer at vi må jobbe for et stimulerende miljø som innhenter nye impulser, det kan være via digitale hjelpemidler, bøker eller planlagte aktiviteter

5.0 Mål, innhold og arbeidsmetoder

5.1 Barns medvirkning, medbestemmelse og selvbestemmelse.

“Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet” (Barnehageloven §3 Barns rett til medvirkning).

Begrepet medvirkning brukes i dagligtale med forskjellige nyanser. Vi i Solsikken barnehage tolker barns medvirkning som en væremåte for alt arbeid i barnehagen. Det handler om å ta barn på alvor, og se på dem som likeverdige og kompetente mennesker. Barn må få ha sine tanker og meninger, og bli anerkjent for det. Barns medvirkning handler ikke om valg av farge på votter eller påleggssorter, men om å bli sett, hørt og akseptert for den de er. Barn må få oppgaver ut ifra modning og alder, slik at de ikke blir stilt til ansvar for noe de ikke mestrer.

Foto: Solsikken barnehage

Det er viktig for barn at de får være med å påvirke og utforme sin egen hverdag. Barns interesser og spørsmål danner grunnlag for læringsprosesser og aktiviteter i barnehagen. De voksne må lytte og prøve å tolke kroppsspråk og verbalt språk for å kunne møte barnet på dets premisser. For å se og møte de non-verbale barna, må man kunne bruke ”hele seg” for å forstå hva de mener. Vi ser hvor viktig det er for de voksne å stoppe opp og gi barna tid til å prøve ting selv.

5.2 Sosial kompetanse

Sosial kompetanse betyr å kunne forstå andres ulike perspektiver og roller, kunne ta avgjørelser og handle sammen med andre, vurderer problemer og løse oppgaver. Den viktigste forutsetningen for at barn skal utvikle sosial kompetanse ligger i måten sosialt samspill, lek og hverdagsaktiviteter ivaretas i barnehagens innhold og arbeidsmåter. Barn lærer å forholde seg til andre når de møtes

direkte i lek og sosialt samspill. Å forholde seg til andre er noe av det vesentligste barn lærer i barndommen.

5.3 Hverdagsaktiviteter

Hverdagsaktivitetene er det vi gjør til enhver tid. Rutiner er med på å skape trygghet for barna. Omsorg, lek, læring og utvikling er i stor grad knyttet til det som er hverdagens faste innhold.

5.3.1 Måltid

Mat og måltider har en sentral plass i barnehagens hverdag. Barna lærer om mat og drikke på en naturlig måte gjennom de daglige måltidene. Ansatte i barnehagen har ansvar for å fremme gode og sunne matvaner. Vi skal legge til rette for at barna skal ha det trivelig og få sitte sammen og spise. I Solsikken barnehage står vi for ett av to måltider i løpet av barnehagedagen. Vi har valgt å ha smøremåltid til lunsj tre ganger i uken, ett varmt måltid og en dag hvor vi har havregrøt. Av de tre smøremåltidene har vi en dag hvor det kun blir servert fiskepålegg, da serverer vi blant annet makrell i tomat, tunfisksalat, røkt makrell, kaviar, fiskekaker, crabsticks osv. Vi har også ett fokus på at barna skal få servert mye grønnsaker og frukt hver dag.

Foto: Solsikken barnehage

Ett variert, sunt og godt kosthold med regelmessige måltider er av stor betydning for vekst og utvikling.

5.3.2 Hygiene

God hygiene er nødvendig for å unngå smitte og sykdom blant både barn og voksne i barnehagen. Det forutsetter bevissthet og kunnskap om hygiene knyttet til mat og måltider.

5.3.3 Samlingsstund

Hver avdeling har stort sett samlingsstund hver dag. Samlingene kan ha ulike formål, som informasjon, læring, kulturformidling osv. Innholdet kan være hvilken dag og måned det er, opprop, hva som skal skje i løpet av dagen, sanger, eventyr, instrumenter og samtaler.

5.3.4 Uteaktiviteter

Vi er ute minst engang pr dag, og noen ganger fler. Da bruker vi området i og utenfor barnehagen til lek og grovmotoriske aktiviteter. Det er viktig å gi barna positive erfaringer og oppleve glede med å være ute.

5.3 Årlige tradisjoner

5.3.1 Karneval

Karneval har lange tradisjoner både i Europa og utover Europas grenser. Karneval betyr ”farvel kjøtt” og er en fest før fasten i gammel tradisjon. Vi faster kanskje ikke så mye lenger, men å kle seg ut, gå i opptog, kose oss med god mat og slå katta ut av sekken er tradisjoner vi tar vare på.

5.3.2 17 mai

Barna vi har her er svært små. De har ofte bare vage minner om 17.mai året før. Vi pleier å forberede oss til en dag med svært mange inntrykk ved å snakke litt om den, innføre begreper og vise bilder. Vi har også leker, opptog med flagg og fane, øver på sanger og hører musikk.

5.3.4 Overnatting i barnehagen for førskolebarn

Dette er en tradisjon. Dette er en aktivitet som barna gleder seg til. Barna ser frem til det er deres tur allerede ett år i forveien, det er spennende å sove hjemmefra og ikke alle barn er vant til det. Av erfaring så er dette noe mange husker tilbake til!

Foto: Solsikken barnehage

5.3.3 Sommeravslutning

Sommerfesten avslutter for førskolebarna tiden i barnehagen. Da får de permen sin, avskjedsord og klemmer. For oss ansatte markerer det slutten på et barnehageår, og vi feirer det sammen med foreldre og barn. Det er også ett av flere foreldrearrangement. Hensikten er at foreldre får litt tid sammen og blir kjent. Det er med på å gjøre Solsikken til et trygt sted og være både for store og små. Vi griller sammen, danser kanskje litt eller har et opptrinn, og noen ganger har vi is eller lodder, det er litt forskjellig fra år til år. Førskolebarna er ofte med på å ta valg rundt sommerfesten.

5.3.4 Påskefrokost

Påsken har flere og svært gamle tradisjoner, noen strekker seg helt tilbake til nomadetiden da sau var den største rikdom man kunne ha. Nytt liv er knyttet til påsken både i eldre og flere kristne og jødiske tradisjoner. Å samle familie og venner til måltid i forbindelse med påske er altså en gammel tradisjon som fortsatt holdes i hevd, også hos oss. Påskefrokosten er et familiearrangement der vi gjør klart og inviterer alle i familiene til å spise frokost i barnehagen. Det kan bli opptil 100 mennesker.

5.3.5 Nissefest

Nissefesten gjør stas på nissen. Dette er et arrangement for barna. Nissen har lange tradisjoner i forbindelse med julefeiringen eller 6. Desember. Vi kler oss ut som nisser, synger, har samling, danser og går rundt juletreet. Vi spiser grøt og nissen kan komme på besøk.

5.3.6 Halloween

I nærområdet til barnehagen er det mange som på ulike måter markerer Halloween. Halloween er av nyere dato i Norge, og har røtter i både folkelig og religiøs tradisjon. Vi ønsker ikke at barna skal kle seg ut på skremmende måter, men vi markerer Halloween på helt samme måte som karneval. Pynten er litt annerledes, det blir mye katter og gresskar ellers er festen lik. Vi kler oss ut, har samling, danser, koser oss med festbord hvor hele barnehagen samles, og til slutt slår vi katta ut av sekken. Ansiktsmaling og morsom pynt har vært vanlig. Denne festen er kun for barna.

5.3.7 Luciamorgen

En av de mørkeste nettene i året tenner vi lys, går i opptog og deler ut lussekatter til foreldre og søsken. Dette er ett av tre foreldrearrangement, uformelt og tradisjon tro

5.3.8 Bursdag

Vi har valgt å la hvert barn få feire sin egen bursdag. Det er tradisjon i vår del av verden, og det er en naturlig måte å snakke om alder. Vi feirer med flagg, samling og en egen bursdagsmeny. Vi ordner alt, men bursdagsmenyen består i hovedsak av frukt eller bær.

5.4 Overganger

Det er som regel Tussestua som har ansvaret for tilvenning av nye barn i barnehagen. Tilvenning foregår ikke helt likt fra gang til gang. Før barnet kommer sitter vi ned og snakker med foreldrene og legger en plan. Vi starter med besøk sammen med foreldrene, siden blir besøkene uten foreldre utvidet for at vi kan få bli kjent med barnet. Barna håndterer dette forskjellig, og vi ansatte og foreldrene må tilpasse oss slik at tilvenningen blir så skånsom som mulig.

5.4.1 SMÅBARN => STOR BARN

Hver høst i august begynner en gruppe barn fra Tussestua på stor avdeling. Kravet til at man må bli mer selvstendig på stor avdeling er helt opplagt. De første ukene går med til å lære rutinene, å klare å mestre sine egne oppgaver. Vi forbereder barna og skaper forventning, og vi følger opp med å gjennomføre og øve på høsten.

5.4.2 Barnehage => skole

Samarbeid med Nedenes barneskole og andre skoler barna skal gå videre til.

Vi har et felles års hjul med Nedenes barneskole som innebærer flere besøk på skolen i løpet av året for førskolebarna. Vi inviterer også de som gikk ut om våren tilbake på besøk om høsten. De gangene

vi har førskolebarn som skal til en annen skole tar vi kontakt med skolen høsten før for å avtale dersom det er noe vi kan delta på som gjør overgangen lettere.

Foto: Solsikken barnehage

5.5 Fagområdene med progresjonsplan

Barnehagens læringsmiljø omfatter sju fagområder. Fagområdene vil sjeldent opptre isolert og i en aktivitet er vi ofte innom flere fagområder. De sju fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn
- Antall, rom og form

Foto: Solsikken barnehage

Foto: Solsikken barnehage

Foto: Solsikken barnehage

Foto: Solsikken barnehage

Foto: Solsikken barnehage

5.5.1 Progresjonsplan

Kommunikasjon, språk og tekst	
Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Kommunikasjon foregår i et vekselspill mellom å motta og tolke et budskap, og selv være avsender av et budskap. Både den nonverbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. Barna skal møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid.	
Progresjon	
	1-2 år
Personalet skal	

• Lytte til og samtale aktivt med barna gjennom hele dagen. Vi kommunisere enten via lyder, bevegelser, herming eller ord. • Ta tur og vente på respons. • Være bevisst på å gi barna begreper og å gjenta dem. Vi skal sette ord på begreper, på det som skjer rundt oss, samt fells opplevelser fra barnehagehverdagen. • Presentere enkle eventyr eller historier som blir visualisert med konkreter. • Ha høytlesning av peke- og enkle billedbøker for og sammen med barna, enkeltvis og i grupper. Bøker skal stå lett tilgjengelig for å oppmuntre til egenlesning. • Bruke biblioteket slik at vi stadig får noe nytt som er relevant for våre temaer. • Oppmuntre barna til å leke med språk, lyd, rim og rytme. • Aldri komme tomhendt til en samling. • Gi barna mulighet til å møte skriftspråket i enkle ord, som sitt eget navn. • synliggjør språket i barnehagehverdagen, det er lærerikt å oppleve språket gjennom flere sanser.
• Kommunisere, avsender-mottaker, bytte på å ta tur. • Bruke verbalspråket i her og nå situasjoner, altså snakke om det vi gjør. Få et begrep og du kan begripe. • • Språkligtilegnelse bør foregå hele dagen i alle situasjoner. • Vi knytter ord til gjenstander og handling. • Møte skriftspråket i samling, på vegg, i bøker og i lek. • Fortellinger. • Barnet forstår som regel 200-300 ord i denne perioden, og vi kan snakke om mye forskjellig. • Leke skrive og tegne. Synliggjør språket, det er en fin ting å oppleve språk gjennom flere sanser. •
3-4 år
Personalet skal, i tillegg til punkter over
• Videreutvikle sin begrepsforståelse og bruke et variert ordforråd. • Lese bok for alle i samling. Minimum 2 dager i uken. • Samling hver dag. Rim, rytme, fabulering. • Språklig tilegnelse bør foregå hele dagen, og i alle situasjoner. Vi knytter ord til gjenstander og handlinger. • Bruke biblioteket og digitale hjelpemidler slik at vi får nye impulser og stadig nye og litt lengre bøker. • Øve på å løse konflikter via språket, dette er en fin ting å oppleve, etterhvert som forståelsen av ord øker. • Lese bøker, både felles i samling og for enkeltbarn. • Møte voksne som leser og som viser respekt for lesing som en viktig aktivitet. •

- Leke skrive og tegne.
- Øve på å lytte.
- Snakke om mye forskjellige.
- Øve på å løse konflikter via språket etterhvert som ordforrådet blir større.

5-6 år

Personalet skal, i tillegg til punkter over

- Tøyseord, rime, leke med språket, klappe stavelser.
- Biblioteket, lesestappe, voksne leser og vi leser selvstendig.
- Samling hver dag. Snakke om mye forskjellig.
- Rim, rytmer og fabulering.
- Språklig tilegnelse bør foregå hele dagen i alle situasjoner. Vi knytter ord til handlinger og gjenstander.
- Skrive navnet sitt.
- Øve på å skrive bokstaver og tall. Øve på å lytte.
- Førskole gruppa øver litt på å skrive.
- Øve på å løse konflikter verbalt. Øve på å løse konflikter uten at de voksne må finne løsningen.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Gjennom kroppslig aktivitet lærer barn verden og seg selv å kjenne. Ved sanseintrykk og bevegelse skaffer barn seg erfaring, ferdigheter og kunnskap på mange områder. Barns kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Dette har betydning for utvikling av sosiale kompetanse. Variert fysisk aktivitet både inne og ute, er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse. Alle barn skal oppleve og vurdere risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer. Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Vi skal hjelpe barna til å etablere sunne og gode vaner innenfor dette fagområdet ved å være gode forbilder og skape muligheter for dem..

Progresjon

1-2 år

Personalet skal

- Barn trenger mye plass og myke underlag slik at de kan utforske. Kroppsmuskulaturen blir sterkere av all slags bevegelse, og så mye som mulig av dagen bør barnet få frihet fra seler, stoler, vogner, men heller krabbe i trapper, klatre, gå, skyve og rulle.
- Bevegelse, utforske høyt og lavt, alt og alle.

- Mat og måltider, -først og fremst skal vi lære å like å spise.
- Barn opp til året må ofte mates. 1-åringen kan ha behov for litt hjelp, men det er bare dersom vi ser at barnet ikke klarer å få i seg mat på egenhånd. Bli kjent med nye smaker, få et variert tilbud av smaker og konsistenser. Fingerferdigheter, -og øye hånd koordinasjonen utvikler seg sterkt når barnet får spise selv, slik at alle ønsker om å spise selv bør innfris. Tilpass maten, fingermat eller ved å gi mat som ikke renner. Øk tyggemotstanden etterhvert som barnet får fler og fler tenner. Tilby gradvis f.eks. eple, knekkebrød, gulrot ol.
- Vaner etableres særlig før fylte 2 år, derfor bør barnehagen stimulere ekstra til å venne seg til å spise grønnsaker, f.eks. ved å tilby grønnsaker før måltidet som forrett.
- Fra barnet er ca. 18 mnd. kan det stort sett spise akkurat den samme maten som alle oss andre (unntak er nøtter). Tilbered en god blanding av mat fra ulike matvaregrupper. Fra nå av er de fleste barn flinke til å spise mat selv.
- Vi ønsker ikke at barna skal ha sjokoladepålegg i barnehagen i det hele tatt eller mat beregnet for babyer (sugeforpakninger) etter fylte halvannet år.
- Fordi barnet da skal lære seg å bruke kopp, skje, gaffel og drikkeflaske.
- Lære å si fra når noe er galt.
- Lære å kle av seg selv, å vaske hender.
- Lære at å bytte bleie er en hyggelig og nødvendig aktivitet
- Barnet skal ha mulighet for ro, hvile og avslapping i løpet av barnehagehverdagen.
- Lære å respektere egne og andres grenser.

2-3 år

Personalet skal, i tillegg til punkter over

- Grov motorisk og finmotorisk utvikling.
- Barnet kan normalt nå gå opp og ned trapper uten å holde seg, men setter begge bena på samme trappetrinn.
- Etterhvert håndtere pedaler.
- Gi ulike bevegelsesmuligheter. Lek med ball, turer i ulendt terreng, sykle, aking, klatring, rulle kråke, hoppe mm
- Lære å smake på flere typer mat, ikke ved tvang men ved tilbud.
- Vi er en 5 om dagen barnehage, vi skal tilby frukt og grønt til alle måltider i barnehagens regi. Lære seg selvstendighet ved måltidet, be om å få, rydde. Lære seg forskjell på sulten og mett. Lære seg å ta valg ved matbordet.
- Lære seg å delta i samtale og hyggelig samvær ved matbordet. Lære seg å hjelpe til, ved å sende og rydde. Lære seg å smøre og å helle. Lære seg å si fra til en voksen når de må ha hjelp, f.eks. bli kvitt bæsje bleie, rydde opp, ha på plaster.
- Lære å kle av og på seg selv.
- Lære å vaske hender.
- Lære å interessere seg for å gå på do.
- Lære å respektere egne og andres grenser.

4-5 år
Personalet skal, i tillegg til punktene over
• Hjelpe andre. • Kle av og på seg. Henge klær på plass. • Automatikk i å vaske hendene etter do besøk og før måltid. • Do trening, tørke seg selv. • Allsidig bevegelse, høyere tempo, leke med ball, gå i ulendt terreng, og klatre (trær, klatrestativ) • Smøre maten sin selv kl. 11.00. • Helle melk og vann selv, spørre høflig om å få ting de trenger, hjelpe andre. • Bordskikk og matro. • Lære om egne og andres grenser.
5-6 år
Personalet skal, i tillegg til punkter over
• Allsidig bevegelse og høyere tempo. • Leke med ball, gå i ulendt terreng. • Klatre i trær ,klatrestativ og gymsal. • Være forbilde for de mindre ved å mestre. Hjelpe andre, og si fra til en voksen. • Værer initiativtaker til felles lek (inkludere) • Selvstendig i av og på kledning. Holde orden ved plassen sin. Hjelpe de mindre med påkledning. • Siste halvår før skolestart, samarbeider vi med foreldrene, slik at barnet lærer å gå på do og tørke seg selv ren etter dobesøk. • I førskolegruppa har vi mer om temaet kropp og grenser. Vi bruker NRK sine filmer om kroppen og hvordan alt fungerer, begreper og grenser blir behandlet på en fin måte.

Kunst, kultur og kreativitet
Barnehagen må gi barn mulighet til å oppleve kunst og kultur og selv uttrykke seg estetisk. Barnehagens arbeid med estetiske erfaringer skal gi barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Å være sammen om kulturelle opplevelser og å gjøre eller skape noe felles, bidrar til samhørighet. Barn skaper sin egen kultur ut fra egne opplevelser. Gjennom rike erfaringer med kunst, kultur og estetikk vil barna få et mangfold av muligheter for sansing, opplevelser, eksperimentering, skapende virksomhet, tenking og kommunikasjon. Personalet skal samtale med barna om deres egne og andres uttrykk.
Progresjon
1-2 år
Personalet skal

• Første erfaring med maling, lim, naturmaterialer, kunst, glitter, farger og klistremerker. • Dans, rytme og musikk. • Møte kunst. • Møte former og farger i naturen. • Tegnemuligheter og tegneutvikling.
2-3 år
Personalet skal, i tillegg til punkter over
• Leke mere med ulike kreative uttrykk. Videreutvikling kreativiteten. • “Et barn har 100 språk men berøves 99”, en påstand som skal minne oss på at barnet ikke skal produsere men bruke kreativiteten ... det kan bli en mus når de voksne trodde det skulle bli en larve. • Dans: I år har vi sprell levende, som er et opplegg som handler om musikk, glede og bevegelse. • Møte kunst og kunstnere. • Musikk og rytme, tilgjengelighet. • Møte kulturlandskap, byggeteknikk, håndverk, kulturminner i lokalmiljøet. (dette ivaretar vi ved å ta oss ut av barnehagen og se på nærmiljøet og hva som skjer der.) • Møte former og farger i naturen. • Tegnemuligheter og tegnutvikling. • Personalet skal legge til rette for skapende virksomhet ute og inne.
4-5 år
Personalet skal, i tillegg til punkter over
• Fortsette å utvikle seg kreativt og skape både ute og inne. • Delta i dramatisering av rim/regler/eventyr. • Møte kunst og kunstnere. • Møte kulturlandskap, byggeteknikk, håndverk, kulturminner i lokalmiljøet. • Tegnemuligheter og tegneutvikling.
5-6 år
Personalet skal, i tillegg til punkter over
• Fortsett å utvikle seg kreativt og skape både ute og inne. • Delta i dramatisering av rim/regler/eventyr. • Møte kunst og kunstnere. • Møte kulturlandskap, byggeteknikker, kulturminner i lokalmiljøet. • Tegne på frihånd, fantasier drømmer.

Natur, miljø og teknologi
Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Naturen er en kilde til skjønnhetsopplevelser og gir inspirasjon til estetiske uttrykk. Fagområdet skal bidra til at barn blir

kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. Det handler mye om å ta med barna i naturen og ta naturen med inn i barnet. Temasamlinger og naturstier pleier vi å ha. I alle aldre skal barna få kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, få en begynnende forståelse for hvordan vi kan ta vare på naturen.
Progresjon
1-2 år
Personalet skal
• Være ute litt hver dag og erfare ulike typer vær. • Lære om forskjellige dyr, insekter og, planter og trær som finnes i naturen, og hvordan de trenger hverandre. • Inkluderer friluftsliv i barnehagens hverdagsliv. Små turer er også turer. • Lære om hva som kommer fra gården, hvor kommer maten vår fra? • Alder, fødsel og død der det faller seg naturlig. • Teknikk i lek og hverdagsliv.
2-3 år
Personalet skal, i tillegg til punkter over
• Være ute. • Lære om forskjellige dyr, insekter, planter og trær som finnes i naturen og hvordan de trenger hverandre. • Inkludere friluftsliv i barnehagens hverdagsliv. • Lære om hva som kommer fra gården, hvor kommer maten vår fra. • Alder, fødsel og død er tema der det er naturlig. • Teknikk i lek og hverdagsliv.
4-5 år
Personalet skal, i tillegg til punkter over
• Være ute i all slags vær. • Trivsel handler også om å finne rett utstyr slik at vi er tørre og varme. Det vi trenger for å ha det bra. • Eldre barn kan også være nysgjerrige på natur som ikke er like i nærheten. Da må vi bruke bilder, internett osv. for å lære nye ting. • Inkludere friluftsliv i barnehagens hverdagsliv. • Lære om å høste og tilberede mat. • Filosofere og undre. • Teknikk i lek i hverdagsliv.
5-6 år
Personalet skal, i tillegg til punkter over
• Være ute. Trivsel handler også om å finne rett utstyr, slik at vi er tørre og varme. Det vi trenger for å ha det bra i all slags vær.

- Eldre barn kan også værer nysgjerrige på natur som ikke er like i nærheten. Da bruker vi bilder fra nettet, osv.
- Inkludere friluftsliv i barnehagens hverdagsliv.
- Lære om å høste og tilberede mat.
- Filosofere og undre seg.
- Teknikk i lek og hverdagsliv.

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på, og er med på å forme verdier og holdninger. Religion og livssyn legger grunnlaget for etiske normer. Kristen tro og tradisjon har sammen med humanetiske verdier, gjennom århundrer preget norsk og europeisk kultur. Respekt for menneskeverd og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet er verdier som kommer til uttrykk i mange religioner og livssyn som er forankret i menneskerettighetene. Solsikken barnehage forsøker å oppfylle formålsparagrafen ved å la de kristne fortellinger være en del av kulturformidlingen rundt høytider som jul og påske. Ut ifra barnegruppen har vi ikke andre høytider representert. Dersom vi får barn i fremtiden som markerer andre høytider, vil vi også markere de. I dette fagområdet skal også barna lære at det er mange

Progresjon

1-2 år

Personalet skal

- Barn skal erfare at grunnleggende spørsmål er vesentlige.
- Undring og tenking
- Hjelp barna å finne løsninger på konflikter.
- Vi formidler tradisjoner ved høytidsmarkeringer.
- Være bevisst at vi er rollemodeller, og vi behandler barn og voksne og foreldre med respekt.
- Markere religiøse, livssynsmessige og kulturelle tradisjoner som er representert i barnehagen.

2-3år

Personalet skal, i tillegg til punkter over

• Barn skal erfare at grunnleggende spørsmål er vesentlige. Undring, tenking og samtale. • Hjelp barna å finne løsninger på konflikter. Når barn er 2-3 år kan de være med på å foreslå løsninger. • Vi formidler tradisjoner ved høytidsmarkeringer. • Være bevisste på at vi er rollemodeller og vi behandler barn, voksne og foreldre med respekt. • Markere religiøse, livssynsmessige og kulturelle tradisjoner som er representert i barnehage.
4-5 år
Personalet skal, i tillegg til punkter over
Samtale og undring. • Hjelp barnet å finne løsninger der de står fast. • Vi formidler tradisjoner ved høytidsmarkeringer. • Behandle hverandre med respekt. • Markere religiøse, livssynsmessige og kulturelle tradisjoner som er representert i barnehagen.
5-6 år
Personalet skal, i tillegg til punkter over
• Samtale og undring. • Forsøke å la barna løse konflikter selvstendig. • Behandle hverandre med respekt. Respektere et nei. • Markere religiøse, livssynsmessige og kulturelle tradisjoner som er representert i barnehagen.

Nærmiljø og samfunn

Barns medvirkning i det indre liv i barnehagen, kan være det første skritt for å få innsikt i og erfaring med deltakelse i det demokratiske samfunn. Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Barn skal medvirke i å utforske og oppdage nærmiljøet sitt. Trafikkopplæring, førstehjelp, og brannvern er periode tema som vi har litt av hvert år.

Under dette fagområdet har vi også ansvar for å gi barna grunnleggende kunnskap om ulike minoriteter, samer i særskilthet, om ulike tradisjoner, levesett og familieformer. Lokalhistorie og grunnleggende kunnskap om menneskerettigheter kommer også under her.

Personalet skal være bevisst å gi alle barna utfordringer, like muligheter og motvirke diskriminering, fordommer, stereotypier og rasisme.

Progresjon	
1-2 år	
Personalet skal	
• Deltagelse og påvirkning av fellesskapet. I samling har vi opprop via bilder, vi snakker om hvor alle er. Ved bordet blir alle sett, og de voksne henvender seg til alle, - også de minste. • Vi hilser på hverandre når vi møtes. • Vi får opplevelser i nærmiljøet. Vi går på små trilleturer. • Der det er naturlig, spør vi hva barnet ønsker, f.eks. leke ute eller inne. • Være bevisst på at vi skal motarbeide mobbing og diskriminering. • Være bevisst på at vi skal gi gutter og jenter de samme mulighetene. • Gi barna muligheten til meningsfulle møter med personer, arbeidsplasser og institusjoner i nærmiljøet. • Bruker bilder og bøker til å utdype barnas erfaringer. • Vi voksne observerer, og legger merke til hva barna er opptatt av. Vi bringer inn mer av det.	
3-4 år	
Personalet skal, i tillegg til punkter over	
• Deltakelse og påvirkning av fellesskapet. • I samling har vi opprop via bilder og snakker om hvor alle er. Ved bordet blir alle sett av de voksne, vi gir alle oppmerksomhet. • Vi hilser på hverandre når vi møtes. • Vi tar turer i nær miljøet. Besøker lekeplasser, besøk i byen, skolen, biblioteket og butikker. • Så langt som mulig, gir vi barna mulighet til å ta valg. F.eks. melk eller vann, ute eller inne i barnehagen. • Være bevisst på at vi skal motarbeide mobbing og diskriminering. Gutter og jenter skal ha samme muligheter. • Gi barna muligheten til meningsfulle møter med mennesker, arbeidsplasser og institusjoner i nærmiljøet. • Bruke bilder og digitale hjelpemidler til å konkretisere og utdype barnas erfaringer. • Barna kan komme med forslag og ideer. Dermed påvirke sin egen hverdag.	
5-6 år	
Personalet skal, i tillegg til punktene over	
• I samling har vi opprop, der alle svarer "Ja". • Ved bordet er vi voksne med å passe på at alle får komme til orde. • Vi hilser på hverandre når vi møtes, og vi svarer når noen henvender seg til oss. • Turer. Se turkart. • Barna kan komme med forslag til ideer, og dermed påvirke sin egen hverdag.	

- Jobbe kontinuerlig med det sosiale miljøet via observasjon, foreldresamarbeid og gruppedeling.
- Være bevisst på at gutter og jenter skal få de samme mulighetene.
- Bruke ulike medier og litteratur til å utdype barnas erfaringer.

Antall, rom og form

Barn er tidlig opptatt av tall og telling. De utforsker rom og form, de argumenterer og er på jakt etter sammenhenger. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. Tall og telling er tema for formelt styrte aktiviteter og uformelle situasjoner

Progresjon

1-2 år

Personalet skal

- Begrepene liten/ stor. 1-2 og mange. Lik / ulik. Mye/ lite
- Leke med former.
- Synliggjøre
- Puslespill og puttekasse.
- Former og mønstre.
- Sortere og sammenligne.
- Erfare størrelser i sine omgivelser og sammenligne disse.

3-4 år

Personalet skal, i tillegg til punktene over

- Leke med tall og former. Utforske, telle, utvide begrepsforståelsen
- Erfare ulike typer størrelser.
- Telle barna i samlingsstund som en regle.
- Ulike typer mål. (ts, ss, dl, liter, grader)
- Hverdagsaktiviteter der vekt, volum, avstand og tid inngår.
- Leke med klosser, puslespill, formingsmateriell.
- Ta i bruk spill.
- Erfare størrelser i sine omgivelser og sammenligne disse.

5-6 år

Personalet skal, i tillegg til punktene over

- Førskolegruppa møtes en gang i uka. De holder på en liten time. Lek er en naturlig del av førskolegruppa, det å ta tur og samarbeide er noe vi øver på. Her blir barna kjent med tallene fra 0-9 samt symboler som bokstavene i navnet sitt. Vi spiller spill og har om former og mønstre. Vekt, volum og tid er også sentrale tema. Ellers er dette fagområdet ivaretatt på samme måte som for de yngre barna.

6.0 Observasjon, planlegging, vurdering og dokumentasjon

6.1 observasjoner

Observasjon av barn i barnehagen er en systematisk innsamling av informasjon om hva barna sier og gjør, om hvem de er sammen med og de stedene de oppholder seg. De som omgås barn til daglig har en enestående mulighet til å systematisk samle kunnskap som kan gi et helhetsbilde av hvordan det enkelte barn trives, lærer og utvikler seg. Derfor er det særlig viktig at alle som arbeider i barnehagen lærer seg å se og lytte med oppmerksomhet til hva barn sier og gjør.

Observasjon anvendes ved vurdering av arbeidet og ved planlegging. Vi innhenter informasjon om barnas opplevelse av barnehagelivet ved å spørre dem selv. Selv små barn kan ofte uttale seg ganske klart om hva de for eksempel liker eller ikke liker, eller hva de forventer fra de voksne.

Vi meddeler noen av våre observasjoner til dere foreldre, muntlig i hentesituasjonen, over telefon eller i foreldresamtaler.

Foto: Solsikken barnehage

Foto: Solsikken barnehage

6.2 Planlegging

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes.

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns utvikling og læring individuelt og i gruppe, observasjoner, refleksjon og på samtaler med barn. Barnehagen utarbeider en årsplan og i tillegg utformer hver avdeling sin månedsplan.

Gjennomføring av planene må være så fleksible at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.

6.3 Vurdering

Vurdering av mål og arbeidsmåter er et viktig grunnlag for videre planlegging og arbeid i barnehagen og skal være med på å kvalitetssikre arbeidet.

Ulike sider av barnehagens praksis skal tas opp til vurdering av barn, foreldre, eier og personale.

Foto: Solsikken barnehage

7.0 Personalsamarbeid og kompetanseutvikling

7.1 Personalsamarbeid og vurdering

Barnehagen skal være en lærende organisasjon som er i stadig utvikling.

Mål for personalsamarbeidet er

- At vi har personalmøter 1 gang i måneden hvor vi kan legge planer og evaluere/vurdere.
- At vi har pedagogmøter hver torsdag kl1200 for å søke støtte/faglighet i gruppen.
- At vi formidler informasjon til hverandre på en god måte.
- At alle har ansvaret for seg selv og sin egen praksis, at vi også har ansvar for å gi hverandre tilbakemeldinger og løfte hverandre frem. At vi også tenker igjennom hva vi kan få til bedre.
- At vi legger til rette for utvikling når de ansatte ønsker det. Slik det er i dag har vi en ABLU-student og en fagskole-student i vårt personale.
- Vi har avdelingsmøter der det er behov for det (innenfor arbeidstiden)
- Alle har ansvar for at andre har det bra, vi kan f.eks. ikke bare tenke vår avdeling eller vår gruppe, men må ha et overblikk som gjelder alle våre medmennesker, små og store på arbeidsplassen.
- At alle tar kloke valg som alltid har barnas beste som hovedmål.
- At vi vil hverandre vel.
- At det er lov å gjøre feil og prøve igjen.

8.0 Samarbeidspartnere

For at barn og foreldre skal få et mest mulig helhetlig tilbud til beste for barns oppvekst og utvikling, kreves det at barnehagen samarbeider med andre tjenester og institusjoner i kommunen.

Solsikken barnehage samarbeider med:

- **Nedenes barneskole og andre barneskoler barna er knyttet til.**
- **Nedenesåsen barnehage**
- **Universitetet i Agder**

Ulike hjelpetjenester

- Helsestasjonen
- PPT
- Logopedtjenesten
- Fysioterapeut
- Barnevernet
- Habiliteringstjenesten for bar og unge
- Oppvekststeam
- Proflex og NAV, slik at de kan bruke oss som arbeidspraksis.

Ved bekymring for barnet eller familieforholdet bruker vi en handlingsplan for hvordan vi i barnehagen skal jobbe videre.

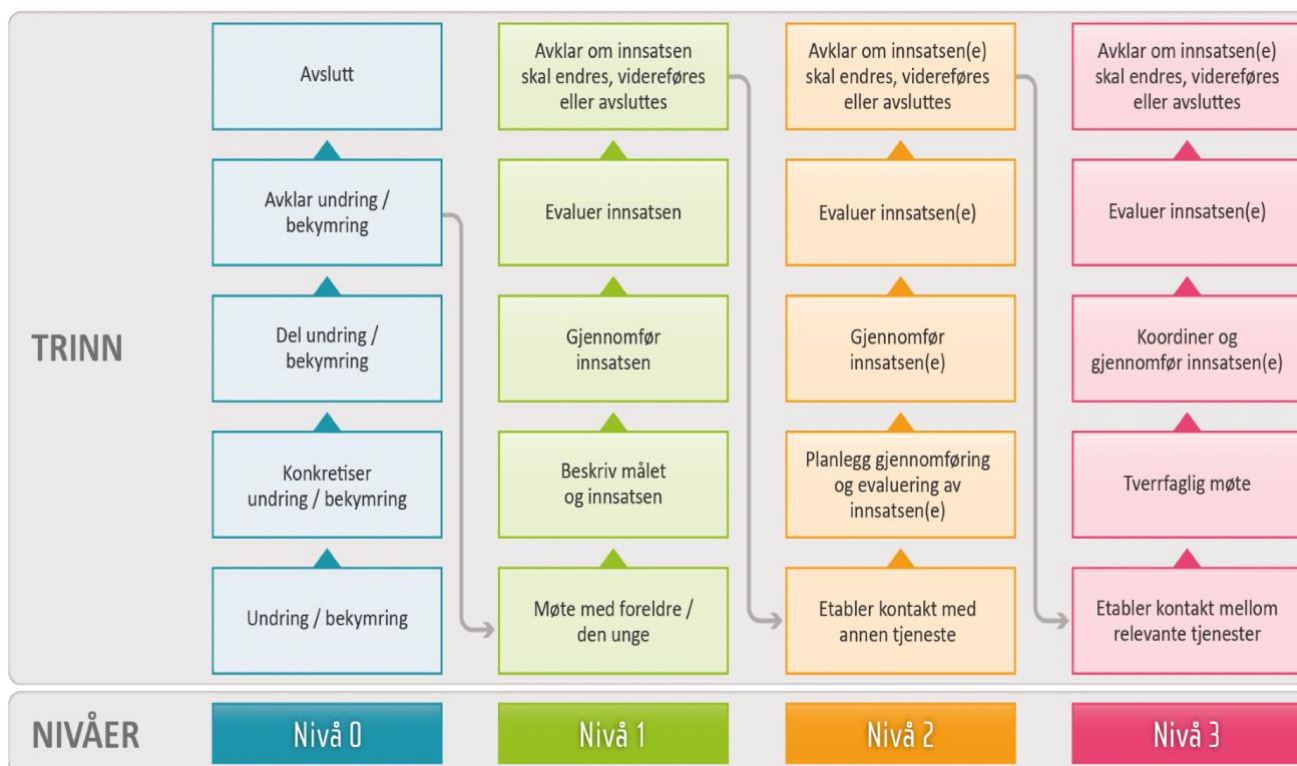

Foto: Arendal kommune

8.1 Foreldresamarbeid

Vi har oppstart samtale før barnet begynner i barnehagen, samt foreldresamtaler vår og høst. Vi har 1-2 foreldremøter i året, -samt foreldreråd og samarbeidsutvalg. Foreldrerådet møtes 2 ganger i året under foreldremøtene. Samarbeidsutvalgets representanter er i år Linn Bjørkqvist (Tussestua) tlf. 41687510 og Anders Aasgaard (Trollebo) tlf. 97719666. Inger-Astrid Fjellby (Trollebo) er vara. Tlf. 91624396.

Samarbeidsutvalget godkjenner årsplan/virksomhetsplan. I tillegg har vi daglig kontakt med foreldre i hente- og leverings- situasjon og via telefon. Foreldrene har en egen facebookgruppe som de kan ta opp ting seg imellom. Vi ønsker fortrinnsvis at foreldre skal ta kontakt med barnets primærkontakt med viktig informasjon. Da helst ikke over barna, men per telefon, eller et lite avtalt møte. Dette er for at ikke viktige beskjeder skal gå tapt eller at den som har hovedansvaret for barnet ikke får førstehåndsinformasjon.

Vi opplever at personalet og foreldrene er opptatt av mye av det samme. Det viktigste er at barnet er trygt og at det har noen å leke med i barnehagen. Vi ønsker at alle barn skal oppleve vennskap med andre barn og voksne i barnehagen.

9.0 Årsplan 2019/2020

Overordnet tema i Solsikken barnehage 2019 /2020: Relasjoner og bevegelse

Dette har personalet valgt å legge ekstra vekt på i det kommende barnehageår.

Vi har ekte relasjoner. Vi kjenner hverandre på tvers av avdelinger og uansett alder og tilknytning til barnehagen. Barn og voksne har like stor verdi. Vi hilser på alle. Vi snakker om de som er borte. Barn og voksne er like viktige og vi er på samme lag. Vi tar alle med, vi teller alle. Vi tar hensyn til andre. Mas og for mange valg kan bli slitsomt. Vi voksne forsøker å lære barna empati ved å vise empati. Vi trøster. Vi oppmuntrer. Vi ønsker å ha mål som at barna skal bli modige, selvstendige, deltakende, at de skal kunne tenke kritisk å stille spørsmål, at de kan yte motstand- si nei.

Før var lydigheten målet med oppdragelsen. Nå lærer vi at vi utvikler oss i samspill med andre.

Å være en venn. Vi er opptatt av å inkludere alle. Det vil si at vi snakker positivt om andre barn. Vi lar barna være med på å påvirke dagen, å komme med forslag. Vi passer på at alle har noen å leke med, og som tiltak hvis noen ikke blir inkludert har vi voksenstyrte lekegrupper. Vi har også dette med holdninger: I barnehagen får alle være med. I barnehagen stenger vi ikke ute. I barnehagen hjelper vi andre. I lekegrupper finner vi på og viderefører vi lek. Vi gjør hyggelige aktiviteter sammen, både hele gruppa og i lekegruppene. Det kan være spill og regelleker, det kan være forming eller lek der de voksne deltar. Vi hjelper barna å sette egne grenser, og å respektere andres grenser.

Bevegelse danner grunnlag for all utvikling hos små barn. Voksne trenger også bevegelse. Vi finner på ting sammen og er i farten. På Tussestua holder vi på med sprell levende og Tussegym! Vi kan røris og vi danser innimellom. Fra Tussestua og oppover kan barna komme med musikkønsker. Vi går på tur, vi er aktive i utetida. Vi drar på skøyter og på ski, vi svømmer og vi aker. Hvis noen er veldig aktive inne spør vi om de vil ut å leke. Vi gir tid og rom for bevegelse.

Dokumentasjon og vurdering foregår på avdelingsmøter. Hver eneste månedsplan utarbeides med den hensikt at fagområdene skal vise seg i hverdagen. Det er pedagogene som utarbeider månedsplan etter å ha drøftet på avdelingsmøtet hva som skal gjøres. Avdelingsmøtet vurderer i etterkant, og to ganger i året går vi gjennom virksomhetsplan og kontrollerer at det vi gjør er det vi har sagt vi skal gjøre. Hele personalet deltar i den prosessen.

10.0 Kontaktinformasjon

Adresse: Vesterveien 881, 4883 Nedenes.

Telefonnummer: 37095473

Tur mobil: 48444903

E-post: solsikkenbhg@solsikkenbhg.no

Hjemmeside: <http://solsikkenbhg.no>

11.0 Viktige dager for foreldre å vite om

Mandag 30. Juli - Planleggingsdag.

Uke 37, 38, og 39 Foreldresamtaler.

Mandag 08. oktober - Fotografen kommer kl. 09:00.

Tirsdag 09. Oktober - Foreldremøte kl. 19:00 – 20:30

Mandag 05. November - Planleggingsdag.

Felles fagdag barnehageansatte Arendal kommune.

Mandag 26. November - Planleggingsdag.

Torsdag 13. Desember - Lucia tog med lussekatter, kl. 08:00-09:00.

Torsdag 07. Februar – Planleggingsdag.

Fredag 08. Februar - Planleggingsdag.

Foreldresamtalene avvikles i løpet av mars.

Torsdag 04. April - Foreldremøte kl. 19:00-20:30

Fredag 12.april - Påskefrokost 0800-0900 tradisjon tro, søsken og foreldre Velkommen.

Tirsdag 28.mai - Førskolebarna overnatter i barnehagen. Førskolegruppa avsluttes.

Torsdag 06. Juni - Sommerfest. Kl. 15:00-17:00

Velkommen til oss!

Foto: Solsikken barnehage